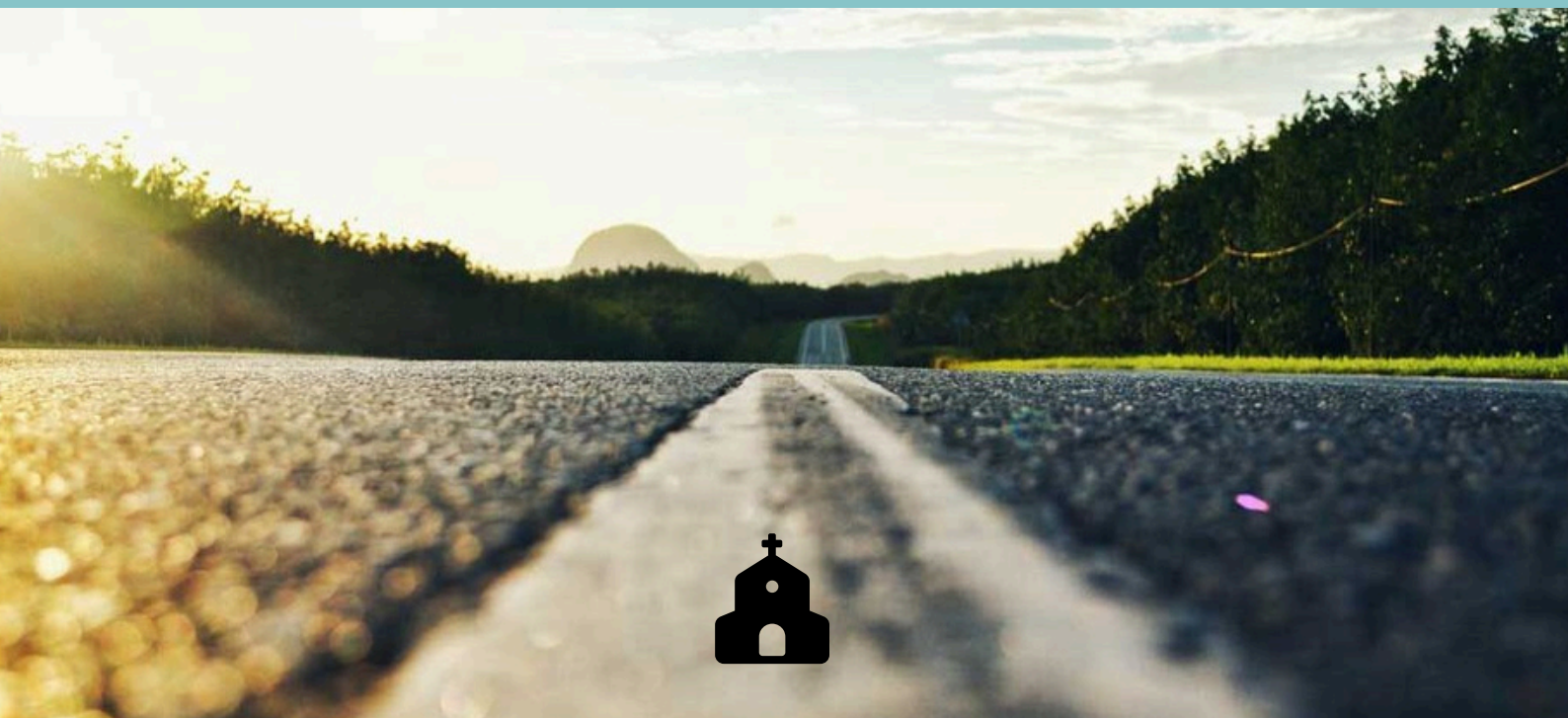

SAMEN ONDERWEG

Dietrich Bonhoeffer, dichter in de dodencel

Kerstgroet vanuit de gevangenis

Door Jeanette Wilbrink-Donkersteeg

"Gevangene Bonhoeffer, klaarmaken en meekomen!" De Duitse dominee Dietrich Bonhoeffer staat op. Hij weet genoeg. Het is zondag 8 april 1945. Zou juist heeft hij een kerkdienst gehouden voor zijn medegevangenen in concentratiekamp Flossenbürg. Hier zit hij vast vanwege zijn verzet tegen het bewind van Adolf Hitler. Waarvoor hij nu met zijn leven zal gaan betalen.

Enkele maanden eerder, kort voor Kerst, heeft hij voor zijn verloofde Maria en zijn familie het gedicht "Von guten Mächten treu und still umgeben" geschreven. Verzen vol hoop en vertrouwen weliswaar, maar ook verzen waarin hij wel degelijk rekening houdt met de „bitt're beker" die hem mogelijk wordt gegeven, „met gal gevuld tot aan de hoogste rand." Het moment is aangebroken dat hij die beker zal aannemen –met de woorden uit datzelfde lied– „zonder beven uit Gods goede, geliefde hand."

Naziregime

Dietrich Bonhoeffer's onbezorgde jeugd begint in 1906 in Breslau, in het huidige West-Polen, maar vanaf zijn zesde groeit hij op in de welgestelde kringen van Berlijn. Zijn vader, een vooraanstaande en invloedrijke psychiater en neuroloog, werkt daar onder meer als hoogleraar en als directeur van een ziekenhuis.

NUTTIGE INFO

Predikant:

Thirza van den Broek-Reis
(tel: 0499/651254, email:
thirza.vandenbroek@adventist.be)

Hoofdoudlerling:

Frank Jacobs (tel: 0476/550452,
email: frank.jacobs51@telenet.be)

Website Adventkerk Antwerpen.

Ga gerust eens kijken naar <https://adventkerk.antwerpen.adventist.be> of via [deze link](#). Suggesties (ook voor artikels of commentaren) zijn altijd welkom!

Ga ook eens kijken op de site: <https://bijbellezenmetvanmore.nl/rudy/>

Zelf kiest Dietrich –aanvankelijk vanuit filosofische belangstelling– voor een studie theologie. Hij is nog maar 21 jaar als hij promoveert op een dissertatie over de gemeenschap der heiligen. Dominee mag hij nog niet worden, daarvoor is hij te jong. Dus reist hij voorlopig af naar Amerika, waar hij drie jaar later opnieuw promoveert. De situatie in zijn vaderland laat hem ondertussen niet los, en hij keert terug. Naarmate het naziregime duidelijker vorm aanneemt, wijdt Bonhoeffer zich meer aan het verzet daartegen. Om die reden sluit hij zich aan bij de Bekennende Kirche. Gedurende een aantal jaren leidt hij het predikantenseminarie van deze kerk die als christelijke verzetsbeweging fungeert. In 1939 kiest hij weloverwogen voor het gevaarlijke Berlijn, hoewel hij de kans krijgt weer in het veilige Amerika te gaan wonen. Hij is zich bewust van de mogelijke consequenties van deze beslissing, die hem uiteindelijk het leven zal kosten. „Alles ligt nu in Zijn hand”, schrijft hij, als het besluit genomen is.

Een ontwikkelde dame die in de omgeving van Finkenwald woont en zich tot de Bekennende Kirche aangetrokken voelt, zet de deuren van haar huis open voor studenten van het seminarie. Ruth von Kleist-Retzow heet ze. Bij haar thuis ontmoet Bonhoeffer haar kleindochter, Maria von Wedemeyer, met wie hij zich begin 1943 verlooft. Nog datzelfde voorjaar wordt Bonhoeffer gearresteerd. Eind 1944 schrijft hij voor Maria en zijn familie een gedicht als kerstgroet:

*"Door goede machten trouw en stil omgeven
behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar,
zo wil ik graag met u, mijn liefste, leven,
en met u ingaan in het nieuwe jaar
Wil nog de oude pijn ons hart vernielen,
drukt nog de last van 't leed dat ons beklemmt,
o Heer, geef onze opgejaagde zielen
het heil waarvoor Gij zelf ons hebt bestemd.
En wilt Gij ons de bitt're beker geven
met gal gevuld tot aan de hoogste rand,
dan nemen wij hem dankbaar zonder beven
aan uit uw goede, uw geliefde hand."*

Dat de in totaal zeven strofen later tot over de grens gezongen zullen worden, kan hij niet bevroeden, hij heeft die zelfs niet bedoeld om op muziek te zetten.

In de lente daarop wordt Bonhoeffer uit de gevangenis gehaald, waar hij juist een dienst heeft gehouden die behalve over Jesaja's woorden „Door Zijn striemen is ons genezing geworden” ook ging over een tekst uit 1 Petrus 1: „Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.” Hij is nauwelijks uitgesproken of hij krijgt het bevel mee te komen. „Dit is het einde – voor mij het begin van het leven”, zegt hij. De volgende ochtend moet hij het met de dood bekopen.

Dietrich Bonhoeffer is hiermee niet het zwijgen opgelegd. Zijn werk gaat de wereld over. In Nederland zal Jan Willem Schulte Nordholt voor een vertaling zorgen, die tot op de dag van vandaag gezongen wordt en die eindigt met de woorden:

*„In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag.”*

Kerstmarkt 2024

21 december in Antwerpen

Het is een traditie geworden dat onze jeugd een kerstmarkt organiseert. elk jaar kunnen we genieten van de kerstsfeer dmv muziek, versiering, goed gezelschap en uiteraard lekkere versnaperingen.

Er zal zoals elk jaar heerlijke snacks en drinken worden voorzien aan heel democratische prijzen. De opbrengsten zullen gebruikt worden om onze jeugd te sponsoren en zal dus gebruikt worden voor onze kinderen.

U bent welkom vanaf 18u. We verwachten u dus morgen om samen met de jeugd in kerststemming te komen en te genieten van al het lekkers. Tot morgen

Gemeentevergadering 18 januari

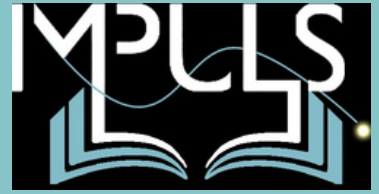
Het is alweer meer dan een jaar geleden dat we onze algemene gemeentevergadering hebben gehouden (ook wel eens 'huishoudelijke vergadering' genoemd). Het is een gelegenheid om samen het reilen en zeilen van onze kerk te evalueren, om positieve punten te benadrukken en verbeterpunten aan te geven, om samen na te denken over hoe we het komende jaar samen verder gaan.

Op sabbat 18 januari (om 14 uur) is het weer zover. We hopen dat jullie, zover het mogelijk is, allemaal aanwezig zullen zijn! Heeft u belangrijke agendapunten, dan zou het goed zijn dat u die op voorhand al doorgeeft (aan mijzelf of aan een van de ouderlingen).

Alvast bedankt voor uw participatie!

In naam van het kerkbestuur,
Thirza

PLANNING

IMPULS_Online - 20u30
(Bijbellezen voor jongeren/jonge kerk 16+ elke dinsdag en donderdagavond)

21 dec: Thirza v/d Broek
Kerstdienst
Kerstmarkt om 18u

28 dec: Marcelo Reis
Oudjaardienst

4 jan: Thirza v/d Broek
Nieuwjaarsdienst
Jeugd: vrij

11 jan: Johan Delameillieure
Avonturiers en verkenners om
14u + zwemmen tot 18u

18 jan: Karel Denteneer
gemeentevergadering
Jeugd: vrij

25 jan: Bijbelraadsel

31 jan: Impuls meet

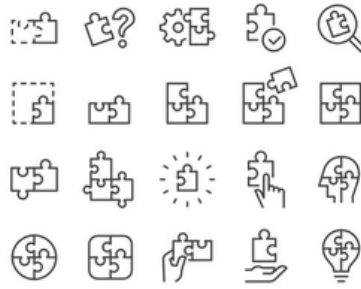
8 febr: Quiz in de kerk

14 juni 2025: Tuinfeest

De sabbatschool begint om
9:45u, de eredienst om
10:45u.

Bijbelraadselnamiddag: 25 januari 2025

Zoals elk jaar wordt er door onze federatie een bijbelraadsel georganiseerd. De kerken uit vlaanderen en sommige Nederlandse kerken doen hier aan mee. Elk jaar proberen we zo snel mogelijk een antwoord te formuleren dat we adh van een raadsel kunnen vinden. Niet altijd simpel maar met vereende krachten zeker mogelijk. Dus houd deze datum maar al vrij en kom mee raadselen in de kerk. Tot dan

Kwist'et 2025: 8 februari

De jeugd zal niet alleen de kerstmarkt organiseren maar ook de jeugdquiz staat op het programma. Ook hier kunnen we stillaan gaan spreken van traditie, het is al de 5e editie. Elk jaar was iedereen dolenthousiast over dit evenement. Dus houd deze 8 februari vanaf 18u al maar vrij. Nodig kennissen, collega's of vrienden uit en maak ploegen van 4-6 personen. Zo maken ze kennis met onze kerk op een laagdrempelig evenement.

Kerstdozenactie ADRA 2024

Beste vrienden, donateurs en sympathisanten,

Ook dit jaar gaan we vol enthousiasme van start met onze Kerstdozenactie! Het doel? Een glimlach toveren op het gezicht van kansarme kinderen tijdens de feestdagen.

Voor de kerstactie 2024 zullen de kerstdozen, die online worden samengesteld, door onze teams in Bosnië-Herzegovina worden klaargemaakt en uitgedeeld aan kansarme kinderen, kinderen met een beperking, weeskinderen, enz.

Hoe deelnemen? Je kan eenvoudig online je doos samenstellen met 5 artikelen (speelgoed, schoolspullen, kleding, toiletartikelen en lekkernijen). Jouw kerstdoos wordt vervolgens door onze teams in Bosnië-Herzegovina klaargemaakt volgens jouw selectie. Je kunt ook een kaartje, tekening of foto toevoegen voor het kind dat de doos zal ontvangen. Vraag je (klein)kinderen om actief deel te nemen aan het samenstellen van de kerstdoos, als een solidaire actie voor hun jonge leeftijdsgenoten die het moeilijk hebben.

Link: [Meer info](#)

Kerstdozen
actie
2024

Tienden & Offerandes

Hierbij een overzicht van de inkomsten deze week:

Sabbatschool: 48,60 €

Gemeentefonds: 216,05 €

Baksteen: 107,70 €

GIVT: -,- €

Eredienst 21 december 2024

Kerstdienst

Wij komen samen

Samenzang	<i>Eer zij God in onze dagen</i>	
Welkom en gebed		Timothy
Luisterlied	<i>Hij is geboren</i>	Kinderen
Gedicht	<i>Kerst</i>	Liam
Kinderverhaal	<i>Een cadeau van God</i>	Thirza
Luisterlied	<i>De minsten van de mensen</i>	Dorien

Wij verkondigen

Geschreven woord	<i>Jesaja 9:1-6</i> <i>Matteüs 4:12-17</i>	
Gesproken woord - deel 1	<i>"Kerst in tijden van onrust"</i>	Thirza
Luisterlied	<i>De speeltuin - Marco Borsato</i>	Marc & Verena
Gesproken woord - deel 2		Thirza
Gedicht	<i>Vrede is</i>	Edith
Gesproken woord - deel 3		Thirza
Luisterlied	<i>When I think upon Christmas</i>	Jessie

Wij antwoorden

Zegengebed		Thirza
Samenzang	<i>Stille nacht</i>	
Slotwoord		Timothy
Luisterlied	<i>Little drummer boy</i>	Drummers
Luisterlied	<i>We wish you a merry Christmas</i>	Kobe & Paul
Tienden en gaven	<i>Gemeentefonds en baksteen</i>	
Samenzang	<i>Kerstdienst boven Bethlehem</i>	
Samenzang	<i>Kroont hem met majesteit</i>	Opwekking 366

U bent van harte welkom, tot dan!